

Novák Ferenc

koreográfus, rendező, etnográfus

Nagyenyeden született 1931. március 27-én.

Erdélyben töltött gyermekkorát követően a II. világháború alatt költöztek Budapestre. Tanulmányait követően az ELTE Bölcsészettudományi Karán 1963-ban szerzett okleveles etnográfus diplomát, majd hét évvel később a Színművészeti Főiskola, koreográfus-rendező szakán végzett.

Érettségi után műszaki gyakornokként dolgozott a *Vegyipari Gép- és Radiátorgyárban*, ahol táncsoportot szervezett, majd az *Építők Táncegyüttes* oszlopos tagja lett. Ennek bázisán alapította meg 1954-ben a *HVDSZ Bihari János Táncegyüttesét* olyan kiválóságokkal együtt, mint *Timár Sándor*, *Éri István*, *Pesovár Ernő*, *Pesovár Ferenc*. 1987-ig irányította a Biharit, amely az amatőr néptáncmozgalom vezető együttese lett. 1964–75 között a *Honvéd Együttesnek* is a tánckarvezetője, majd 1983-tól művészeti vezetője volt. 1977–83 között az amszterdami *Nemzetközi Folklor Táncszínház* koreográfus-rendezője, 1975–89 között a szegedi nemzetközi néptáncfesztivál művészeti vezetőjeként dolgozott.

A magyar néptánciskola és a folklór sajátos színházi megjelenítésének egyik megteremtője. Úgy tartja, hogy a táncot ugyanúgy kell megtanulni, mint az anyanyelvet, a paraszti kultúrát nem imitálni kell, hanem annak elemeiből kell a műveket létrehozni. Munkája révén is tett komoly hírnévre szert a Honvéd Együttes, nevéhez fűződik többek között a táncházmozgalom létrejötte.

Főbb táncjátékai, koreográfusi munkái: *Várj reám*, *Betlehem*, *Aska és a farkas*, *Passió*, *Ninive*, *Magyar Elektra*, *Kocsonya Mihály házassága*, *Források*, *Szarvassá változott fiak*, *Kőműves Kelemen*, *Csiksomlyói passió*, *István a király*, *Árpádházi Szent Margit*, *Örök szertartás*, *Maszkok és mítoszok*, *Hősök körtánca*, *Kolumbusz*, *Ludas Matyi*, *József és testvérei*, *Háry János*, *A csodaszarvas*, *Egri csillagok*, *A magyar tánc évszázadai*

Díjai, elismerései: SZOT-díj (1966), Erkel Ferenc-díj (1972), Érdemes Művész (1985), Ifjúsági Díj (1987), Magyar Művészetért-díj (1988), Kossuth-díj (1993), Magyar Örökség-díj (2000), Kölcsey Millenniumi-díj (2001), Hevesi Sándor-díj (2003), a Táncszövetség életműdíja (2003), Hazám-díj (2003), Prima-díj (2003), Jubileumi Prímissima-díj (2007), Magyar Köztársasági Érdemrend (2011), Nemzet Művésze (2014), Budapest díszpolgára (2021)

1986-tól a *Magyar Táncművészeti Szövetség* főtítkára, majd 1999-ig társelnöke, 2000-től tiszteletbeli elnöke.